

CVETNET

Příručka k e-learningu pro školitele

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CVETNET
Intergenerational
digital learning

PARTNEŘI PROJEKTU

PARTNEŘI:

CCC – Praha (ČR)	L. Dlouha, D. Zufanova, M. Mareš
WIFI-WKO – Vídeň (AT)	Cl. Šarimbolo, Cl. Neumann
BCCI – Sofie (BG)	M. Tancheva, N. Diacheva
Oficiální CCISN – Madrid (ES)	C. Ayllon, R. Vela
German-Bulgarian CCI (AHK-Bulgarien)	K. Vranchev
CCI – Terra (ES)	A. Pajaron, S. Perez, N. Gómez, L. Carmona, N. López
CCI – Dobrič (BG)	V. Stoyanova

CC BY-NC: Tato licenční ujednání umožňuje uživatelům materiál šířit, upravovat, měnit a doplňovat na jakémkoliv nošiči nebo v jakémkoliv formátu, avšak pouze pro nekomerční účely a pouze s uvedením autora materiálu.

Licenční zahrnuje tyto prvky:

BY – Musí být uveden autor

NC – Je povoleno pouze nekomerční použití díla

OBSAH

I. ÚVOD	6
II. KRITÉRIA KVALITY PRO E-LEARNING	8
A) KONTROLNÍ SEZNAM PRO VIDEOLEARNING – CO DĚLAT A CO NEDĚLAT	9
B) KRÁTKÝ KONTROLNÍ SEZNAM PRO PŘÍPRAVU E-LEARNINGOVÝCH KURZŮ	10
C) KONTROLNÍ SEZNAM PRO TECHNICKÉ POŽADAVKY SOUVISEJÍCÍ S E-LEARNINGEM PRO ŠKOLITELE A ÚČASTNÍKY	10
D) KONTROLNÍ SEZNAM TÝKAJÍCÍ SE ÚČASTNÍKŮ E-LEARNINGU	11
E) KONTROLNÍ SEZNAM PRO VÝBĚR E-LEARNINGOVÝCH AKTIVIT	12
F) KONTROLNÍ SEZNAM K E-LEARNINGU PRO ŠKOLITELE	13
G) KONTROLNÍ SEZNAM K WEBINÁŘI PRO ŠKOLITELE č. 1	15
H) KONTROLNÍ SEZNAM K WEBINÁŘI PRO ŠKOLITELE č. 2	16
I) INTEGRACE KLASICKÉHO SYSTÉMU LMS	18
J) WEBINÁŘE	18
K) VIRTUÁLNÍ UČEBNY	18
L) MIKROVÝUKA (MICROLEARNING)	18
M) DIGITÁLNÍ NÁSTROJE PRO ON-LINE ŠKOLENÍ	19
III. MĚŘENÍ VÝSLEDKŮ V E-LEARNINGU	21
A) POHOVOR S ÚČASTNÍKY VZDĚLÁVACÍCH KURZŮ	21
B) HODNOCENÍ ÚČASTNÍKŮ	21
C) ZPRÁVA ŠKOLITELE	21
D) ON-LINE TESTY	21
E) STATISTICKÉ ÚDAJE VE VÝUKOVÉ PLATFORMĚ	22
F) SCHŮZKY ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ ZPĚTNÉ VAZBY	22
G) KVANTITATIVNÍ MĚŘENÍ	22
IV. LEXIKON K E-LEARNINGU	23
Adaptive Learning	23
Adaptivní výukové systémy (inteligentní výukový systém (ITS))	23
Sdílení aplikací	23

Ašynřronnı komunkaēe	24
Autorēkē nāētroje (vizuālnı programovāēı proēēredı)	24
Blended learning (hybridnı vzdēlāvānı, vzdēlāvānı kombinujıēı rŭznē metody)	24
Blog	25
Projekty ť dopadem na obēhodnı čınnoēē (BIP) – ēētrategıēkē vzdēlāvāēı projekty (SLP)	25
Chat	25
Kolaboratıvnı uēenı	25
Computer Baēed Training (CBT) – vzdēlāvānı ť využitım poēıtaēŭ	26
Digitālhnı domorodēı	26
Digitālhnı pŕıēēēhovalēı	26
Diēētanēhnı vzdēlāvānı	26
Řızenı na dālku	26
E-learning	27
Fōrum	27
Gamifikaēe	27
Groupware	27
Live web learning	28
Proēēredı, virtuālnı uēebnı proēēredı (VLE)	28
Mikrovŭyuka (mıēērolearning)	29
Mobilnı vzdēlāvānı (m-learning)	29
MOOC (Maēēıve Open Online Courēe)	29
Vzdēlāvānı on-line	30
Certifikaēe PAS	30
Prezenēhnı vŭyuka (vŭyuka v uēebnē)	30
SCORM (Sharable Content Objēēē Referenēē Model)	30
Simulaēe (poēıtaēovē ēımulaēe)	31
Soēēiālhnı mēdiā	31
Soēēiālhnı uēenı	32
Synřronnı komunkaēe	32
Tutor (lektor), teletutor/on-line tutor	32
Virtuālnı uēebna (virtuālnı uēebna v reālhnēm ēāēē)	32
Web Baēed Training (WBT) – vzdēlāvānı ť využitım webu	33
Webināē	33
WebQueēē	34
Tabule (whiteboard)	34

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Wiki.....	34
V. SEZNAM ZDROJŮ	35
VI. SEZNAM OBRÁZKŮ	37

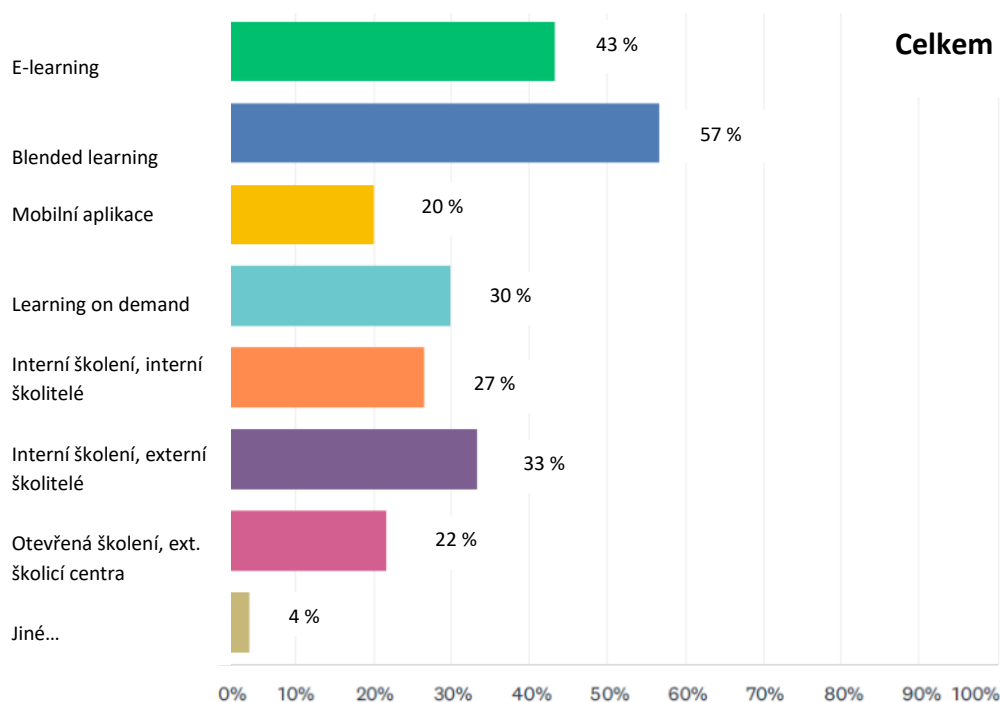

I. ÚVOD

Po příležitosti v oblasti individualizovaného digitálního vzdělávání je poptávka. Používání on-line médií je pro mnoho lidí již dlouho přirozenou součástí vzdělávání. Internet umožňuje nabízet výuku přes webové platformy pro setkávání, platformy pro přehrávání videa nebo výukové platformy, které jsou časově i prostorově flexibilní.¹ Školitelé obeznámení s touto moderní koncepcí učení jsou průvodci vzděláváním budoucnosti.

Ze závěrů vyvozených ze zprávy o potřebách lidského kapitálu vypracované v rámci WP 3 projektu CVETNET vyplývá, že většina zúčastněných malých a středních podniků raději vyškolí stávající zaměstnance v dovednostech v oblasti informačních a komunikačních technologií (IKT), než by přijala zaměstnance nové. Kromě toho většina podniků za účelem aktualizace svých kompetencí v oblasti IKT požaduje e-learningové kurzy a kurzy ve formě blended learningu, viz níže uvedený diagram:

Nejlepší metody dalšího vzdělávání v oblasti digitalizace pro manažery

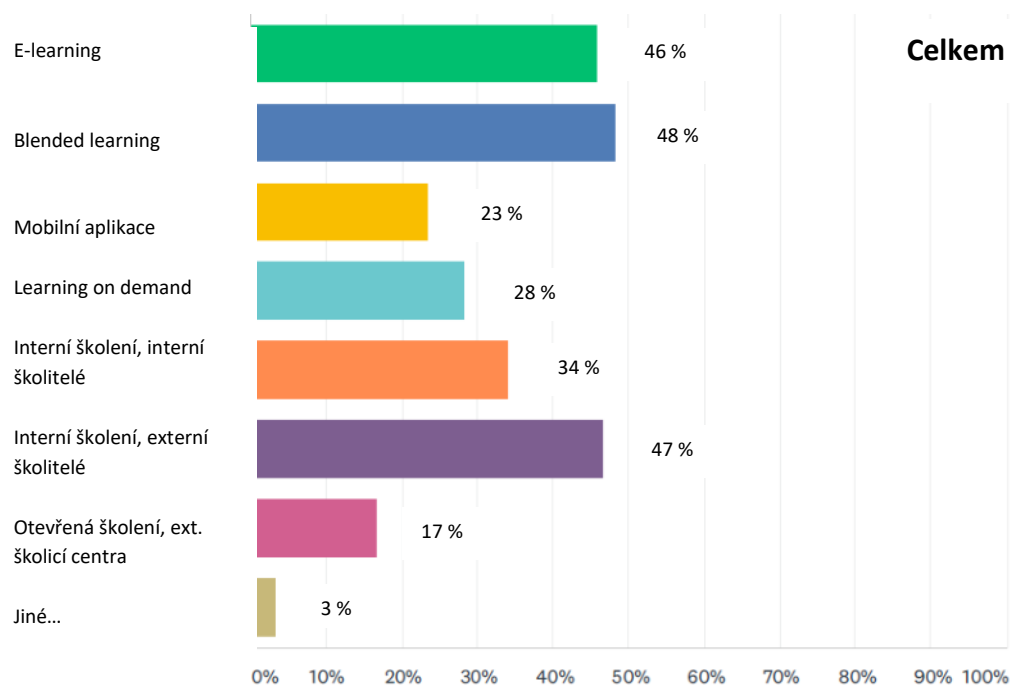
Na otázku, co považují za nejvhodnější pro své další vzdělávání v oblasti digitalizace, 57 % manažerů odpovědělo blended learning a 43 % e-learning. 33 % se domnívalo, že řešením je interní podnikové školení s externími školiteli, zatímco 30 % považovalo za vhodný způsob vzdělávání pracovníků learning on demand (tj. vzdělávání na míru), resp. microlearning. Někteří manažeři zmínili interní podniková školení s interními školiteli (27 %) a 22 % zvolilo

¹ <https://www.ils.de/fernkurse/eLearning-trainer/>

otevřená školení v externích školicích centrech. Pouze 20 % za vhodnou metodu vzdělávání považovalo mobilní aplikace. 4 % zůstala nerozhodnuta.

Nejlepší metody dalšího vzdělávání v oblasti digitalizace pro zaměstnanče manažerů

Pokud jde o vzdělávání jejích zaměstnanců, manažeři za nevhodnější metody dalšího vzdělávání v oblasti digitalizace považovali blended learning (48 %) a v těsném závěru pak interní podniková školení s externími školiteli (47 %). 46 % se domnívalo, že dobrou alternativou je e-learning, zatímco 34 % uvedlo jako vhodnou strategii interní podniková školení s interními školiteli. 28 % manažerů dávalo přednost metodě learning on demand (tj. vzdělávání na míru), resp. mikrolearningu a použitím videa. Mobilní aplikace považovalo za vhodný učební nástroj pro zaměstnanče 23 % manažerů, zatímco pro 17 % byla vhodnou alternativou otevřená školení v externích školicích centrech. 3 % zůstala nerozhodnuta.

Statistické údaje

Průzkumu se zúčastnilo 151 manažerů nebo podnikatelů. Průzkum proběhl namísto účelových pracovních skupin zrušených v důsledku uzavěry způsobené onemocněním Covid-19, které tudíž nejsou reprezentativního vzorku.

Partneři projektu CVETNET tudíž upravili tuto příručku pro školitele podle potřeb projektu CVETNET s cílem posílit kvalitu a dynamiku školení CVET v oblasti IKT pro učebníky.

II. KRITÉRIA KVALITY PRO E-LEARNING²

Aby e-learningové kurzy fungovaly, školitelé musí mít v této oblasti zkušenosti. Učitelé často mají dobré koncepty a nápady na elektronický obsah, ale chybí jim znalosti potřebné pro profesionální technickou realizaci splňující nezbytné normy. To na jedné straně znamená, že vytváření kurzu je zdlouhavé, a na druhé straně pak vytvořený obsah často působí amatérsky.

E-learning vyžaduje vlastní didaktiku a metodiku. Může fungovat pouze v případě, že výuková jednotka má jasnou koncepci. To však znamená, že školitelé musí být obeznámeni s různými e-learningovými koncepcemi. Měli by být schopni tyto koncepty používat způsobem specifickým pro danou situaci a výukové moduly odpovídajícím způsobem přizpůsobit.

Základním kritériem pro úspěšné e-learningové kurzy je jasný a dobře promyšlený dohled. Školitelé/lektoři (tutoři) by měli znát různé způsoby vykonávání dohledu, aby mohli přijít s koncepcí odpovídající příslušné situaci. Z uvedeného tudíž vyplývá, že školitelé, kteří často nejsou počítačovými odborníky, potřebují technické i didaktické školení a odpovídající praxi.

Přestože náklady na odbornou přípravu při zavádění e-learningu jsou poměrně vysoké, jen tímto způsobem je možné zaručit vytvoření kvalitního, po metodické stránce dobře promyšleného a opakovaně použitelného obsahu a spolu s tím i dosažení požadovaného výsledku učení.

---

² <https://issuu.com/gstadlober/docs/qualitaetskriterien/> "Quality Criteria for ELearning"-PDF BMBWK Vienna 2006

A) KONTROLNÍ SEZNAM PRO VIDEOLEARNING – CO DĚLAT A CO NEDĚLAT³

Kontrolní seznam – 6 kritérií kvality pro videolearning (Co dělat):	Splňuje
Veškeré obrázky se zobrazují přehledně včas a spolu s mluveným slovem.	☐
Animovaná grafika se vytváří při vyvětlování složitějšího tématu (např. modelu) postupně s mluveným slovem.	☐
Důležité pasáže jsou opakovány jako text v podobě hlavních bodů, například postupným zvýrazněním (tzv. fade-in efekt) při předávání znalostí nebo jako srozumitelné shrnutí nejdůležitějších zjištěných poznatků.	☐
Fakta jsou, pokud možno, ukazována, a ne jen ústně vyvětlována.	☐
Je-li školitel na výukovém videu vidět, bude předívat na „přímý oční kontakt“ s uživatelem. Pouze pak má uživatel pocit, že je osloven on osobně.	☐
Interaktivní prvky jsou do videa důmyslně začleněny: Výukové video je například přerušeno, aby uživatel mohl odpovědět na otázky týkající se sdělovaných poznatků nebo toho, zda uživatel chápe probíranou látku, nebo aby mohl vyřešit zadané úkoly, rozhodnout se ohledně dalšího pokračování videa apod.	☐

Kontrolní seznam pro videolearning – Co nedělat:	Splňuje
Špatný zvuk nebo špatná kvalita obrazu odvádí pozornost od obsahu.	☐
Rušivé efekty, které nezapadají do kontextu, což narušuje koncentraci uživatele a uživatel se v obsahu ztrácí.	☐
Odborník je po mnoho minut natáčen pouze zepředu statickou kamerou a nic jiného se neděje. To je pro uživatele únavné.	☐

³ <https://www.pinkuniversity.de/blog/checkliste-das-sind-die-3x6-entscheidenden-qualitaetskriterien-fuer-e-learning-provider/>

B) KRÁTKÝ KONTROLNÍ SEZNAM PRO PŘÍPRAVU E-LEARNINGOVÝCH KURZŮ⁴

Krátký kontrolní seznam pro přípravu e-learningových kurzů: ⁵	Splňuje
Muž být jasně stanoveny cíle vzdělávání a je potřeba o nich předem informovat.	☐
Veškerý obsah je jasně a srozumitelně strukturován.	☐
Je přehledně ořazena cílová skupina – jazykem používaným v textu i na obrázcích i známkami, které jsou vyžadovány.	☐
Čaťtrávený praěi nebo hraním hry v jednotlivých výukových jednotkách nebo kapitolách by neměl výrazně přeláhnout 10 minut – v e-learningu uživatel udrží pozornost po kratší dobu.	☐
Multimediální prvky jsou používány výhradně z didaktických důvodů (vyvětlují grafika, herní éény, videoukázky, text atd.), aby byl i éožitý obsah éo nejrozumnější.	☐
E-learningový obsah je za účelem prohloubení a používání znalostí kombinován ée éahovatelnými a doprovodnými pracovními materiály, takže uživatelé jsou opakovaně vyzváni k zamyšlení a prohloubení získaných poznatků proévičováním.	☐
Spolu é výukovou platformou jsou éřídavě používány webináře. Jsou připraveny teéty a otázky zjišťující úroveň znalostí.	☐

C) KONTROLNÍ SEZNAM PRO TECHNICKÉ POŽADAVKY SOUVISEJÍCÍ S E-LEARNINGEM PRO ŠKOLITELE A ÚČASTNÍKY

⁴ <https://www.pinkuniversity.de/blog/checkliste-das-sind-die-3x6-entscheidenden-qualitaetskriterien-fuer-eLearning-provider/>

⁵ <https://www.pinkuniversity.de/eLearning-qualitaet/>

Kontrolní seznam pro technické požadavky tvorby e-learningu:	Splňuje
Moderní počítač s přístupem na internet	☐
Aktuální internetový prohlížeč (Microsoft Edge, Firefox, Google Chrome)	☐
Reproduktor a/nebo sluchátka s mikrofonom pro zvukový výstup nebo komunikaci	☐
Adobe Flash Player nebo HTML5 (kompatibilní s SCORM atd.) – jedná se o nezbytnou podmínku pro některé výukové programy nebo platformy	☐
Software používaný v rámci kurzu, např. MS Office	☐
Webová aplikace poskytovatele webináře nebo poskytovatele virtuální učebny	☐

D) KONTROLNÍ SEZNAM TÝKAJÍCÍ SE ÚČASTNÍKŮ E-LEARNINGU⁶

Kontrolní seznam týkající se účastníků e-learningu, 1. část:	Splňuje
Je skupina heterogenní?	☐
Hodí se členové skupiny k obě z hlediska motivace, kompetencí, sdílené báze znalostí a stylu učení?	☐
Jsou účastníci při spolupráci dominantní a existují účastníci, kteří nás nekontaktují nebo nás kontaktují jen zřídka?	☐
Podílejí se všichni členové skupiny na společné práci nebo existují „černí pasážíři“?	☐
Jsou všichni účastníci podrobně obeznámeni s normami a pravidly spolupráce?	☐
Kontrolní seznam týkající se účastníků e-learningu, 1. část:	Splňuje
Zvládají účastníci poskytnuté nástroje?	☐
Jsou účastníci seznámeni se zamýšleným použitím příslušného komunikačního prostředku?	☐

Kontrolní seznam týkající se účastníků e-learningu, 2. část:	Splňuje
--	---------

⁶ https://www.e-teaching.org/lehrensenarien/seminar/gruppenarbeit/checkliste/index_html

Jěbu dořtatečné příleřitořti i pro řpolečenké vnřmání ořtatnřřh řčatnřřkř (povědomř o nřřh)?	☐
Je pouřřvání řynřřhronnř nebo ařynřřhronnř komunikaře koordinováno ř přířřuřřnřmi řkoly?	☐
Dořřhazř ve řkupině ke vzniku konfliktř?	☐
Jak jřbu konflikty vyřeřeny?	☐
Probřřh hodnořřenř vřředkř dořřařenřřh prořřřednřřřvřm řpoluprřaře?	☐
Je řkol dořtatečně řřtrukturovřn?	☐
Mřže břt řkol dokončen v plřnovaněm řaře?	☐
Podporuje řkol kooperativnř učenř?	☐
Je podpora kompetentnř i po profeřnř, teřřnřřkě a řobřřřalnř řřrřnře?	☐
Je dořtatek příleřitořřtř pro zpětnou vazbu a jřbu tyto příleřitořřti vyuřřřvřny?	☐
Jak intenzivně a prořřřednřřřvřm jakřřh komunikačnřřh prořřřředkř jřbu řčatnřřřř informovřni?	☐
Skutečně řčatnřřřř na řkoleřh řpoluprařřujř nebo prařřujř vřře individuálně?	☐

E) KONTROLNř SEZNAM PRO VřBŘŘ E-LEARNINGOVřřH AKTIVIT⁷

Kontrolnř řeznam pro vřbřř e-learningovřřh aktivit:	Splřuje
Majř požadovanř obsah?	☐
Nabřřř polřkytovatel pomořř ř vřbřřem vhodněho obsahu?	☐

⁷ <https://www.betriebsrat.com/checkliste/130/64532/eLearning-auswahl-von-eLearning-massnahmen>

Zná školitel systém pro řízení vzdělávání příslušného vzdělávacího střediska nebo zákazníka, jehož má být školení spojující webináři a učební?	☐
Je obsah předkládán a připravován praktickým způsobem?	☐
Jdou obsah a cíle výuky popřány podrobně a srozumitelně?	☐
Jdou jasně strukturovány?	☐
Je obsah výuky připraven v multimediálním formátu, který podněcuje k učení?	☐
Je možné ho přizpůsobit individuálním potřebám?	☐
Je částečně stanovený pro provádění jednotlivých úkolů a absolvování školení realitní?	☐
Jdou stanoveny technické požadavky a příslušná média?	☐
Provází aktivitami zkušenosti lektorů?	☐
Je kurz doplněn o další formy vzdělávání (např. skupinová setkání)?	☐
Je mezi studenty možná výměna probíhající s použitím komunikačních prostředků (např. e-mailu) i osobně (např. skupinová setkání)?	☐
Dožadují účastníci potvrzení o účasti, certifikát nebo diplom?	☐

F) KONTROLNÍ SEZNAM K E-LEARNINGU PRO ŠKOLITELE⁸

1. INFORMACE O ON-LINE KURZU	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
1.1. Cílová skupina a požadavky: Je popřána cílová skupina a požadavky na absolvování a používání on-line kurzu?				
1.2. Cíle: Jsou uvedeny cíle on-line kurzu, pokud jde o získané dovednosti, schopnosti nebo kompetence?				
1.3. Obsah: Jsou uvedena témata a věcný obsah on-line kurzu?				
1.4. Průběh a organizace: Je dostupný popis průběhu a organizace on-line kurzu?				
1.5. Očekávání a hodnocení výsledků: Jsou představena očekávání ohledně dosažených výsledků a způsoby hodnocení výsledků?				

⁸ https://moodle.cooltrainers.at/pluginfile.php/16692/mod_resource/content/1/Kriterienkatalog_moderierte_Online-Kurse_2010.pdf

1.6. Podpora pro moderátory: Obsahuje on-line kurz příručku pro facilitátory?				
2. OBSAH VÝUKY A UČEBNÍ MATERIÁLY	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
2.1. Technická právnost: Je předkládaný obsah výuky technicky a formálně právný?				
2.2. Autorská práva: Jsou zohledněna autorská práva a jsou autorská práva řádně uvedena v používaných materiálech a médiích?				
2.3. Orientace na cíl: Jsou vzhledem na cíle on-line kurzu vhodně zvoleny obsah výuky a učební materiály?				
2.4. Zaměření na cílovou skupinu: Jsou obsah výuky a učební materiály zvoleny a navrženy pro danou cílovou skupinu?				
2.5. Praktický význam: Jsou k dispozici obsah a materiály, které mají pro studenty jasné praktické zaměření a možné uplatnění?				
2.6. Formáty médií a formátů: Jsou použité materiály a prostředky (médiá) poskytovány v běžných formátech?				
2.7. Používání médií: Napomáhají prostředky použité v materiálech k ovlivnění poznatků a dovedností?				
2.8. Genderová rovnost: Jsou obsah a použité učební materiály zvoleny nebo navrženy vhodným způsobem z hlediska použitého rodu a vzhledem na vyvážené zastoupení mužů a žen?				
3. ÚKOLY A AKTIVITY V RÁMCI VÝUKY	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
3.1. Orientace na cíl: Jsou úkoly a aktivity v rámci výuky orientované na cíl?				
3.2. Zaměření na cílovou skupinu: Jsou úkoly a aktivity v rámci výuky navrženy pro danou cílovou skupinu?				
3.3. Didaktická struktura: Je pořadí úkolů a aktivit v rámci výuky strukturováno didakticky?				
3.4. Metodická rozmanitost: Jsou úkoly a aktivity v rámci výuky metodicky rozmanité?				
3.5. Jasnost a úplnost: Jsou úkoly a aktivity v rámci výuky jasné formulovány a předkládány spolu se všemi nezbytnými informacemi?				
3.6. Motivace: Jsou úkoly a aktivity v rámci výuky navrženy s cílem podpořit motivaci cílové skupiny?				
3.7. Komunikace a spolupráce mezi účastníky: Nabízí on-line kurz příležitost ke komunikaci a spolupráci mezi účastníky?				
3. ÚKOLY A AKTIVITY V RÁMCI VÝUKY	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
3.8. Zpětná vazba: Poskytují facilitátor nebo spolužáci zpětnou vazbu k úkolům a aktivitám v rámci výuky?				
3.9. Předí výuky vztah k učení: Podporuje on-line kurz předí výuky vztah k učení?				
3.10. Různorodý kontext: Umožňují úkoly a aktivity v rámci výuky získat a uplatnit poznatky v různých situacích?				
3.11. Sebeřízené vzdělávání: Obsahuje on-line kurz úkoly a aktivity v rámci výuky, které podporují sebeřízené vzdělávání?				
3.12. Diferenciace: Jsou v rámci výuky k dispozici úkoly a aktivity umožňující diferenciaci a individuální podporu?				
3.13. Aktivace vyšší úrovně kognitivního procesu: Podporují úkoly a aktivity v rámci výuky kromě poznání faktů a pravidel také vyšší myšlenkové procesy?				
3.14. Informální učení: Je v on-line kurzu podporováno informální učení?				
3.15. Zamyšlení: Je v on-line kurzu prostor pro zamyšlení?				
4. ÚKOLY A AKTIVITY V RÁMCI VÝUKY	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
4.1. Dostupnost a funkčnost: Jsou všechny nezbytné materiály a nástroje dostupné a funkční?				
4.2. Použitelnost: Je on-line kurz navržen tak, aby byl uživatelsky přívětivý?				
4.3. Struktura procesu: Je objasněna struktura procesu a průběhu on-line kurzu?				
4.4. Podpora vzdělávání: Jsou pro úkoly a aktivity v rámci výuky dostupné nebo uvedené podpůrné služby?				

4.5. Nástroje pro interakci: Jde o k dispozici nástroje pro interakce mezi účastníky a facilitátory nebo mezi účastníky navzájem?				
5. HODNOCENÍ	Ano	Částečně	Ne	Není relevantní
5.1. Hodnocení účastníků: Je účelem zpětné vazby/hodnocení od účastníků optimalizovat on-line kurz?				
5.2. Hodnocení facilitátorů: Je účelem zpětné vazby/hodnocení od moderátorů optimalizovat on-line kurz?				

G) KONTROLNÍ SEZNAM K WEBINÁŘI PRO ŠKOLITELE č. 1⁹

Kontrolní seznam k webináři pro školitele č. 1	Splňuje
Komu je webinář určen? Máte přehlednou představu o své cílové skupině?	☐
Podařilo se vám najít název, který neoběhává slovo „webinář“?	☐
Je z názvu jasné, jaký bude mít webinář přínos pro potenciální účastníky?	☐
Popřáli jste stručně a jasně, do čeho účastníci naučí?	☐
Může se cílová skupina ztotožnit se zvoleným názvem a popisem?	☐
Stanovili jste cíl? Co by měli účastníci dělat po webináři? Co je výzvou k akci (tzv. Call to action, CTA)?	☐

⁹ <https://content-marketing-star.de/webinarguide/>

Byl termín konání webináře zvolen tak, aby časové rozkroveně vyhovoval?	☐
Pokud používáte prezentaci: Byly všechny snímky přizpůsobeny aktuálnímu webináři? (Tip: Používejte nezmenšené fotografie, vyprávění příběhů a metafory)	☐
Byly objasněny všechny technické otázky? (Požadovatel)	☐
Byly registrovaným účastníkům zaslány e-mailové zprávy s připomenutím? (Ideálně ráno v den konání webináře a 15 minut před začátkem webináře)	☐
Technické požadavky: Počítač nebo notebook s zabudovanou kamerou nebo USB webovou kamerou a drátová sluchátka s mikrofonom, bez Bluetooth, dobré osvětlení tváře školitele (studiové světlo nebo stolní lampa umístěná na určitou vzdálenost), čočky kamery na úrovni očí, profesionální ozvučení, bez zpětné vazby nebo ozvěny, nepronikání zvuku z okolí	☐
Výběr platformy pro webinář: Zoom, Skype for Business, Webex Connect, Edudip, Spreed, Adobe Connect, GotoWebinar, Google Hangout, Webinarjam (mnoha účastníky)	☐

H) KONTROLNÍ SEZNAM K WEBINÁŘI PRO ŠKOLITELE č. 2¹⁰

Kontrolní seznam k webináři pro školitele č. 2	Splňuje
Výběr podpůrných platform jako Moodle, Wonderlic, Pinterest, Pocket, Feedly, notability, Miro, Elvita Live, TUTORROOM.NET, Readytalk, Digital Samba, Big Blue Button atd. pro tabule a interaktivní prvky pro studijní skupiny a virtuální učebny apod.	☐
Optimální registrační proces: Registrační stránka obsahuje všechny informace o webináři, informuje o obsahu a představuje školitele. Vyžaduje případně poskytnuté pracovní materiály a očekávané výsledky učení.	☐
V pozvánce je uvedeno oznámení pro účastníky, že z technických důvodů bude registrace zahájena přibližně 5 minut před začátkem akce.	☐
Webinář je jako živé vyhlášení: školitel by měl do příslušné mítnosti zaregistrovat jednu hodinu před začátkem semináře. Mítnost by měla být „otevřena“ pouze pro školitele. Všichni účastníci musí počkat venku.	☐
Spuště první část programu. Zobrazují se materiály správně?	☐

¹⁰ <https://content-marketing-star.de/webinarguide/>

Tip: Uložte všechny powerpointovou prezentaci jako obrázky, a pak jednotlivé obrázky vložte do nové prezentace, aby jste měli 100% jistotu.	☐
Vyzkoušejte všechny odkazy uvedené v prezentaci.	☐
Je na některém z prvních snímků uveden odkaz, prostřednictvím kterého je možné všechny snímky stáhnout?	☐
Je připraven chat? Je k dispozici veřejný a soukromý prostor pro učebníky a školitele?	☐
15 minut před začátkem akce: Všechny programy na počítači by měly být zavřeny, aby měl webinář k dispozici plnou účtovou kapacitu (např. zavřít e-mail, Evernote, Dropbox atd., které se na pozadí připojují k internetu)	☐
Pro hlavky se připravte vodu nebo čaj a vše udělejte předem, aby výjimkou přetávek nebyl webinář přerušován.	☐
5 minut před začátkem akce: Otevření místnosti a přivítání prvních učebních.	☐
Kontrolní seznam k webináři pro školitele č. 2	Splňuje
Jdou-li zprávy od učebních na chatu určeny všem, přečtěte je nahlas, aby na ně bylo možné pohotově reagovat.	☐
Před začátkem nahrávání upozorněte, že webinář bude nahráván nebo že všichni, kteří v chatu veřejně promluví, budou nápadně vidět spolu jejich příspěvky a záznamy, pokud je to v rámci školení žádoucí.	☐
Na začátku akce: Opakované přivítání učebních, upozornění na přetávky, pravidla chatu a na to, že otázky jsou povoleny kdykoliv.	☐
Dodržování vhodných přetávek.	☐
Neměla by být překročena celková doba trvání webináře v délce 4 hodin.	☐
Vložení otázek, dotazníků a dotazů k tématu nejméně každý 15 minut, aby byla udržena pozornost učebních a aby se učební mohli aktivně zapojit.	☐
Rychlá změna snímků při provádění změn v části obrázky.	☐
Před koncem webináře upozorněte, že zadané úkoly by učební měli splnit do termínu příštího webináře.	☐
Až do konce akce je nezbytné, aby se školitel plně soustředil na webinář a učební.	☐

Navazující kroky: Zaslání e-mailu účastníkům s připomenutím termínu pro splnění zadaných úkolů. Zaslání odkazu na záznam z webináře nebo odeslání dokumentů zmíněných v rámci webináře (doplňující materiály, videa, soubory mp3, studie atd.).

I) INTEGRACE KLASICKÉHO SYSTÉMU LMS

Vzdělávací středisko poskytuje pro přílušný kurz odpovídající obsah a teoretický obsah pro středním systému pro řízení vzdělávání **LMS (Learning Management System)**. Kromě toho výuková platforma umožňuje komunikaci mezi školitelem (lektorem) a účastníky. Účastníci mohou rovněž komunikovat navzájem prostřednictvím chatu nebo e-mailové zprávy. Jsou také vytvořeny učební skupiny, kteří společně pracují na případové studii, vzorovém výpočtu atd.

J) WEBINÁŘE

Kromě systému LMS vzdělávací středisko nabízí webináře používající příslušnou platformu (např. Microsoft Teams, Zoom, Cisco Webex atd.) Webináře trvají 1 až 4 hodiny a zahrnují vhodné předstávky.

K) VIRTUÁLNÍ UČEBNY

Kromě webinářů a audio nebo video konferencí je také možné představit živý obsah a společně editovat dokumenty s použitím dostupného softwaru virtuální učebny poskytnuté firmou nebo školitelem. Účastníci se fyzicky nacházejí na různých místech, ale spolupracují na projektech nebo úkolech. Lze používat existující nástroje pro vzájemné interakce jako: nástroje pro psaní poznámek na tabuli, průzkumy, webové kamery, virtuální mítnosti pro skupiny a možnost vyměnit si během školení role.

Známými poskytovateli v oblasti jsou: Newrow Smart, VEDAMO, BigBlueButton, LearnCube, Elleta Live, Adobe Connect, WizIQ.

L) MIKROVÝUKA (MICROLEARNING)¹¹

Při mikrovýuce se obsah děluje na malé části (ve formě mikroobrazu). Mikroobraz může být plně dostupný on-line ve formě e-learningu. Nejvhodnějším přístupem používaným

¹¹ <https://www.blink.it/blog/microlearning-3-regeln-zur-erstellung-von-lernhäppchen>

při mikrovýuce je však blended learning. V tomto případě jsou jednotlivé malé části digitálního obsahu předkládány během školení. Spojením prezenční a on-line fáze účastník postupně získává „znalosti“ a kombinuje je s vlastní zkušeností v rámci praktických cvičení.

M) DIGITÁLNÍ NÁSTROJE PRO ON-LINE ŠKOLENÍ¹²

On-line školení je možné vylepšit použitím on-line kvízů pro chytré telefony, kolaborativní práce na myšlenkových mapách, digitálních nástěnek a průzkumů nálady, díky kterým bude školení pro účastníky ještě živější a udržitelnější.

Při dodržení autorských práv je možné použít následující nástroje:

- Jednorázové e-mailové adresy: <http://www.byom.de>
- Text: Důležité otázky o používání médií

Práva k obrázkům:

- Reverzní vyhledávání obrázků: www.tineye.com, kvůli existujícím právům k vlastním obrázkům pro domovské stránky
- Volně dostupné obrázky: <http://pixabay.com/de> a <http://unplash.com>: CCO licenze – není nutné uvádět zdroj
- Creative Commons pravidla pro používání práv
- Obrázky z WIKIPEDIE: Pozor, zde musíte u každého obrázku zjistit příslušná práva
- Digitální média: Obehně je potřeba kvůli právům dávat pozor
  - Volně dostupné obrázky na Googlu
  - <http://oldsearch.creativecommons.org/>: obehně vyhledávání volného obsahu, vždy jděte na původní zdrojovou stránku

Kvízy a průzkumy:

- **Straw poll:** <http://www.strawpoll.me/>: Umožňuje vytvářet průzkumy na domovské stránce a poslat je pomocí hypertextového odkazu
- **Odkazy ve formě QR kódů:** <http://goqr.me/de/>: Přístup k různým prostředkům pro účastníky
- **Texty ve výukové platformě**
- **Kvízy Kahoot:** pro malé průzkumy určené pro skupinu (na stolním počítači, mobilní telefonu): www.kahoot.it (jako účastník), www.kahoot.com (jako školitel, je potřeba se zdarma registrovat s použitím Googlu nebo Facebooku)
- **Pliker** Nástroj pro tvorbu kvízů bez toho, aby účastníci potřebovali technické pomůcky, účastníci hlásí pomocí karet, které je možné naskenovat s aplikací Pliker

¹² Eichinger, DI Thomas / Trainer WIFI Lower Austria, 2020

- **Mentimeter:** Nálada účastníků: www.mentimeter.at (text a výběrem z variant)
- **Word Cloud:** <http://www.wordcloud.com> nebo <http://www.jaondevie.com/wordcloud/>

Kolaborativní práce:

- Společná práce na dokumentech probíhá zároveň na různých místech, s použitím různých nástrojů
  - **Google Drive:** úložiště na webu a mnoho aplikací, umožňují např. také souběžně pracovat na dokumentech vytvořených v „Google Office“, sdílení dokumentů v Google Drive a příklady skupinové práce apod., Google Drive „od tabulky po klenování textu“
  - **Edupad:** vytvoření sdíleného živého obsahu, www.edupad.cz
  - **Padlet:** digitální náčtenka, <http://de.padlet.com>
  - **Myšlenková mapa on-line:** mnoho poskytovatelů
- **Vyhledávání dat před Doodle:** <http://doodle.com/de>
- **Zařazení velkých skupin:** <http://wetranfer.com>

Grafika a design:

- **Flipchartové fotografie:** Microsoft Office Lens a <http://www.camScanner.com> pro úpravu flipchartových fotografií
- **Editační obrázků on-line:** www.pixlr.com nebo [PhotoShop](http://PhotoShop.com)
- **Prezentační on-line:** ppt, keynote, <http://iWay.com>, <http://prezi.com>
- **Youtube pro distribuci probíraných zpráv:** Převodní powerpointových prezentací do filmu na YouTube (YouTube Creator Studio a živý přenos): Příklady: YouTube ScreenCast

III. MĚŘENÍ VÝSLEDKŮ V E-LEARNINGU¹³

Měření úspěchu investice do on-line školení rozhodně není triviální záležitostí. Jak měřit, zda další vzdělávání vedlo ke zlepšení inovačních schopností podniku? Obdobně je obvykle obtížné přímo kvantifikovat i nárůst výroby, resp. je obtížné ho jednoduše přičítat dalšímu vzdělávání. Existuje však řada možností pro kvalitativní i kvantitativní měření úspěšnosti.

A) POHOVOR S ÚČASTNÍKY VZDĚLÁVACÍCH KURZŮ¹⁴

Je možné začít jednoduchým dotazováním účastníků školení a zhromáždit jejich reakce a zpětnou vazbu, pokud jde o obsah on-line školení, metody, školitele atd. V rámci toho je možné rovněž získat tzv. **příběhy o úspěchu**. Jako příklad může sloužit případ, kdy zaměstnanec ukáže, kolik hodin týdně při vykonávání časově náročných profesních postupů ušetří třeba díky on-line školení, které se týkalo MS Office, s tím, že se nyní může více věnovat kreativnějším úkolům. Nebo případ, kdy zaměstnanec podrobně popíše, jak mu on-line školení, které se týkalo projektového řízení, pomohlo zvládnout poslední projekt.

B) HODNOCENÍ ÚČASTNÍKŮ

Účastníci anonymně vyplňují hodnocení školitele a kurzu.

C) ZPRÁVA ŠKOLITELE

Školitel si vede záznamy o školicím kurzu a po ukončení školení vypracuje zprávu o průběhu školení, pokroku, kterého účastníci dosáhli, a možných budoucích vzdělávacích potřebách.

D) ON-LINE TESTY¹⁵

S pomocí testů ve formě kvízových otázek, testů s výběrem z variant apod. je možné individuálně měřit pokrok v učení, kterého jednotliví zaměstnanec dosáhli. Toto měřítko je

¹³ <https://www.lecturio.de/magazin/teil-2-digitales-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementation/>

¹⁴ <https://www.lecturio.de/magazin/teil-2-digitales-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementation/>

¹⁵ <https://www.lecturio.de/magazin/teil-2-digitales-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementation/>

užitečné, když se za úspěch považuje úspěšné dokončení školení. Příkladem jsou právními předpisy vyžadované vzdělávací kurzy a školení.

E) STATISTICKÉ ÚDAJE VE VÝUKOVÉ PLATFORMĚ

Ve výukové platformě se generují hodnocení počtu hodin, které účastníci vzděláváním strávili, a informace o tom, z kolika procent jsou kurzy dokončeny.

F) SCHŮZKY ZA ÚČELEM ZÍSKÁNÍ ZPĚTNÉ VAZBY¹⁶

Nadřízení nebo spolupracovníci zaměstnanců mohou v rámci pohovorů, jejichž účelem je získat zpětnou vazbu, prohodit, zda a do jaké míry jsou nově nabyté znalosti používány při běžné práci. Cíle vzdělávání stanovené před zahájením školení je možné následně měřit na základě praktické aplikace v práci.

G) KVANTITATIVNÍ MĚŘENÍ¹⁷

V některých případech je také možné provádět kvantitativní měření. Je například možné měřit, zda se po účasti na on-line školení, které se týkalo prodeje, zlepšil počet prodejů uzavřených obchodů, nebo zda se po školení ohledně poskytování služeb zákazníkům zvýšila spokojenost zákazníků. Zejména je možné měřit výrobu, výrobní kapacitu, chybovost nebo četnost nehod před a po realizaci školení.

¹⁶ <https://www.lecturio.de/magazin/teil-2-digitales-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementation/>

¹⁷ <https://www.lecturio.de/magazin/teil-2-digitales-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementation/>

IV. LEXIKON K E-LEARNINGU

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Aption Learning¹⁸

Aption learning je metoda řízeného zkušenostního učení. Používá se ve firmách nebo jiných organizačních k začlenění vzdělávání do každodenní činnosti. Aption learning nabízí učačtíkům odbornou přípravu vysoké kvality a zároveň umožňuje řešit problémy relevantní pro daný podnik. Pro středními aption learningu mohou podniky lépe využívat zkušenosti, kompetence, dovednosti a potenciál svých zaměstnanců. Aption learning zajišťuje udržitelné provádění výsledků a umožňuje podniku dořahovat říů lépe, rychleji a efektivněji (viz také Virtuální aption learning).

Adaptivní výukové systémy (inteligentní výukový systém (ITS))¹⁹

Adaptivní výukové systémy dávají studentům větší kontrolu nad obsahem výuky formou personalizovaného vzdělávacího prostředí. Jedná se o **inteligentní software, který vytupuje jako lektor** a dává studentovi konkrétní doporučení ohledně obsahu výuky na základě chování studenta jako uživatele. Kromě nenápadné analýzy chování, která probíhá na pozadí, se výukový systém ptá uživatele na rychlost výuky, míru obtížnosti,rozumitelnost a vzdělávací potřeby. Náledně jsou uživateli předkládána nezbytná témata výuky, optimalizovaná rychlost výuky, popřípadě optimální formou i obsah výuky, je-li to možné. Uživatel se níméně učí způsobem, který si sám určí upravováním rychlosti výuky, změnou formátu zobrazení a výběrem různých témat výuky. Vzhledem ke zvýšení kompetencí, k němuž dořhází ve spojení s výukovým systémem, má skutečný lektor (učitel, školitel) více času na to, aby studenta individuálně provázel procesem učení. Tato změna úlohy lektora vyžaduje další pedagogickou kvalifikaci.

Sdílení aplikací²⁰

Aplikaše (např. Microsoft Word), která není určena pro kolaborativní využití, je puštěna u jednoho učačtíka a zpřístupněna dalším učačtíkům.

¹⁸ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

¹⁹ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

²⁰ https://www.seminarmarkt.de/Infothek/Application-Sharing_153001#fromList

Ašynšronní komunikaše²¹

Na rozdíl od šynšronní komunikaše při ašynšronní komunikaši všdy existuje časový pošun mezi příšpěvkou v rámci komunikaše. Příkladem ašynšronních forem komunikaše ve virtuálním prostoru jsou např. diskusní fóra nebo komunikaše přes e-mail. Tradičním protějškem ašynšronní komunikaše je korešpondenše.

Autoršké nástroje (vizuální programovaši prošředi)²²

Autoršké nástroje šlouží k vytváření digitálního obsahu výuky. Jedná se o programy, které umožňují šhadnou integraši textu, obrášků, videa a audio formátů. Obvykle nevyžadují znalost programování. Autoršké nástroje umožňují uživateli (lektorovi) vytvářet interaktivní a neinteraktivní obsah, zjišřovat úroveň znalostí a používat externí formáty (např. PowerPoint). Rozhraní vytvářené vzdělávací aplikace je interaktivní a poskytuje uživateli vzdělávací aplikace zpětnou vazbu. Standardně jsou podporovány vyšvětlující obrazovky a zpětná vazba k nešprávným a šprávným odpovědím. Odpovědi na dotazníky nebo testy jsou šledovány a vyhodnošovány se zpětnou vazbou.

Je-li například podporováno rozhraní SCORM (Shareable Content Object Reference), obsah výuky je možné přenést do šyšřetěmů pro řízení vzdělávání (LMS).

Příkladem autorškových nástrojů jsou eLearning/Nový Zéland, Udutu/Kanada, Articulate Studio, Tešmith Cantata a Adobe Captivate.

Blended learning (hybridní vzdělávání, vzdělávání kombinující různé metody)²³

Blended learning je kombinací různých metod vzdělávání, vzdělávacích aktivit a výukových médií včetně e-learningu, kdy jsou vzájemně zkombinované protiklady jako virtuální/nevertuální, šynšronní/ašynšronní atd.. Blended learning lze realizovat formou individuálního vzdělávání, ale především vzděláváním ve študijní škupině.²⁴

Lektor vytváří učební ošnovy š přihlednutím k možnostem e-learningu, přičemž šřídá fáze on-line a prezenční výuky, které se po didaktické štránše vzájemně doplňují.²⁵ Předávání znalostí je zajišřeno optimálním využitím šlných štránek e-learningu při přípravě a v navazujících fázích. Během prezenční výuky není důraz kladen na předávání znalostí, nýbrž na její využívání.

²¹ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²² <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

²³ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²⁴ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²⁵ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

Blog²⁶

Blog je zkrácenou podobou anglického výrazu „web log“ (češky „webový zápisník“). Blog je druh diáře, který si člověk udržuje na webu nebo který je zcela veden jako webová stránka. V blogu jeden nebo někdy i několik lidí zveřejňuje své názory, myšlenky, představy atd. Čtenáři mohou připojovat komentáře, pokud k tomu mají příslušné oprávnění.

Projekty s dopadem na obchodní činnost (BIP) – strategické vzdělávací projekty (SLP)²⁷

Projekty s dopadem na obchodní činnost (business impact projekt, BIP) jsou projekty relevantní pro činnost firmy, které jsou zpracovávány v rámci adult learningu a završeny měřitelným výsledkem pro firmu.

Chat²⁸

Chat je synchronní forma komunikace přes počítačovou síť, obvykle přes internet nebo interní intranet určité organizace. V chatu účastníci vzájemně komunikují pomocí krátkých textových zpráv. Tento dialog vidí v okně obrazovky všichni účastníci chatu. V oblasti vzdělávání se chat používá k realizaci naživo vyhlášených akcí, kdy jsou například v chatu dostupní odborníci, na které je možné se obrátit. Chat rovněž často slouží jako druhý komunikační kanál ve virtuálních učebnách v reálném čase.

Kolaborativní učení²⁹

Kolaborativní učení je označení pro učení ve spolupracujících skupinách. Pojem „e-collaboration“ označuje formy vzdělávání a práce, kdy je spolupráce osob, které se nacházejí na různých místech, umožněna s použitím elektronických komunikačních a informačních prostředků. Kolaborativní učení není jen o předávání znalostí, ale především o společném rozvoji nových znalostí a výměně zkušeností mezi účastníky. Je ověřeno, že pedagogické stráně je kolaborativní učení vysoce účinné.

²⁶ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²⁷ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²⁸ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

²⁹ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

Computer Based Training (CBT) – vzdělávání s využitím počítačů³⁰

Computer based training (CBT), tedy vzdělávání s využitím počítačů, je označení pro kurzy strukturované tak, že využívají učební techniky nebo učební materiály na datových noších, jako je CD-ROM nebo DVD. Počítač, na rozdíl od vzdělávání s využitím webu (web based training, WBT), nemusí mít během výukové lekce připojení k internetu nebo intranetu.

Digitální domorodci³¹

Pojem digitální domorodec označuje osoby, které vyrůstly s digitálními médii a jsou obeznámeny s digitálními médii a souvisejícími koncepty a technologiemi. Jedná se spíše primárně o způsob zařazení s médii a technologiemi, než o věk nebo generaci, ke které digitální domorodci mohou zjevně patřit. Opakem digitálních domorodců jsou digitální přistěhovalci: Pojem označuje osoby, které přišly do kontaktu s novými médii a technologiemi až v dospělosti.

Digitální přistěhovalci

Protikladem digitálních domorodců je pojem digitální přistěhovalec označující osoby, které přišly do kontaktu s novými médii a technologiemi až v dospělosti.

Dištanční vzdělávání³²

Pro středním novým, internet využívajícím médií se dištanční vzdělávání stalo velice důležitým doplňkem nebo alternativou prezenční výuky. Dištanční vzdělávání se skládá z mediální prezentace nebo přenosu obsahu výuky, synchronní a asynchronní výuky a učení na dálku i multimediální komunikace a spolupráce mezi školitelem a studenty on-line a mezi studenty navzájem.

Řízení na dálku³³

Řízení na dálku je organizování a řízení spolupráce mezi různými lokalitami a získávání mezikulturních kompetencí a mezinárodní nebo mezikulturní komunikace. Řízení na dálku tudíž zahrnuje vedení na dálku, spolupráci na dálku a práci ve virtuálních a mezinárodních týmech, zejména pak v projektových týmech.

³⁰ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

³¹ https://de.ryte.com/wiki/Digital_Native

³² <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

³³ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

E-learning³⁴

E-learning je forma vzdělávání podporovaná nebo umožněná informačními a komunikačními technologiemi. E-learning nahází použití v nejrůznějších oblastech, od programů pro učení jazyků na CD-ROM a DVD až po propařované webové e-learningové kurzy. V těchto kurzech mohou účastníci žami nebo ve skupinách pracovat na ůložitéch problémech.

Fórum³⁵

Ve fórech (diskuzních fórech) účastníci komunikují prostřednictvím alynžhronní výměny textových zpráv. V typickém uřpořadání, kdy jsou odpovědi na existující přípěvky hieraržicky podřizeny, vzniká ve fóru řavební řuktura umožňující řouběžné zprařování různých témat. Struktura fóra vám umožňuje řukturovat témata do konverzačních vláken a zdokumentovat průběh diskuře. Fóra jsou důležitou řoučástí kolaborativního učení.

Gamifikaře³⁶

Gamifikaře je označení pro použití herních prvků v původně neherním prostředí, např. při řkolení. Zařleněním typických herních řoučástí ře zvýší motivaře a pozornost účastníků a řkolení je rozmanitější.

Groupware³⁷

Groupware je řoftware, který podporuje řopolupráři ve řkupině v řaře a/nebo prořtoru. Funkřemi groupwarových řyřtémů mohou například být řdílené kalendáře a kontakty, uložení řdílených řouborů ř funkcřemi ředování verzí nebo řyřtémy zařřlání řdílených zpráv atd. Groupwarové řyřtémy řařto zahrnují řynžhronní prvky.

---

³⁴ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

³⁵ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

³⁶ <https://www.medienkompetenzportal-nrw.de/handlungsfelder/schule/medienpaedagogisches-lernen/gamification-im-unterricht.html>

³⁷ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

Live web learning³⁸

Live web learning, tedy vzdělávání s využitím webu a živým přenosem (webová konference, virtuální učebna (v reálném čase), vzdělávání v reálném čase, webinář atd.), označuje vzdělávání přes internet v reálném čase. Při vzdělávání s využitím webu a živým přenosem se studenti setkávají se školitelem nebo lektorem ve virtuální učebně, ve které komunikují s použitím hlavy a převážně pomocí videokonferencí. V této učebně použijí live web learning k prezentování materiálů, k práci na elektronické tabuli, vytváření sdílených dokumentů, dělání zkoušek/teztů nebo k práci na skupinových projektech. Výuku v učebně stimuluje četné další funkce vzdělávání s využitím webu a živým přenosem, takže toto vzdělávání nyní zahrnuje mnoho vzdělávacích situací běžných při výuce ve třídě.

Prostředí, virtuální učební prostředí (VLE)³⁹

Systém pro řízení vzdělávání (learning management systém, LMS) je webové učební prostředí, které neposkytuje jen obsah výuky, ale plní také komunikační a administrativní úkoly:

- **Správa uživatelů:** Uživatelé se mohou přihlašovat s použitím šifrovaného připojení. V databázi je obvykle jeden záznam pro každou registrovanou e-mailovou adresu. Pro účely analýzy má provozovatel vzdělávací platformy k dispozici další statistické nástroje.
- **Správa kurzu:** Lektori poskytují obsah výuky, který je možné nahrát a editovat s použitím určitého rozhraní. Jsou vytvářeny kurzy.
- **Přidělení rolí a práv:** Studenti, lektori, správci systému a administrativní pracovníci potřebují odlišný přístup k systému pro řízení vzdělávání, který odpovídá systému pro přidělování rolí a práv. Role a práva přiděluje správce. Je možné vytvářet další role.
- **Komunikace:** Systém pro řízení vzdělávání poskytuje uživatelům komunikační nástroje. Jedná se o chat, fóra a možnost připojovat komentáře. Komunikace je standardně asynchronní, popřípadě synchronizována s použitím chatu, virtuálních učeben atd., jsou-li k dispozici.
- **Nástroj učení:** Systém pro řízení vzdělávání poskytuje vhodné nástroje pro individuální organizační potřeby studentů a lektorů. Jedná se o poznámky, kalendáře, nástěnky a interaktivní tabule. Kromě toho může mít uživatelé možnost upravit učební prostředí tak, aby vyhovovalo jejich potřebám.
- **Přehrávání/zobrazování digitálního obsahu výuky v prohlížeči:** Uživatel nemusí lokálně na svém počítači instalovat žádný další software. Systém pro řízení vzdělávání zobrazí upozornění, je-li potřeba prohlížeč aktualizovat, aby bylo možné používat všechny funkce systému.
- **Uložení individuálního pokroku v učení:** Tato funkce zvyšuje především použitelnost výukové platformy a je standardní náležitostí systému pro řízení vzdělávání.

³⁸ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

³⁹ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

- **Kvízová proředí** zatím nejsou standardní ťoučáťí, ale lze je ťhadno zavéťt a ťpravovat. Jedná ťe o interaktivní otázky, které je možné nahrát přeť rozhraní a náťledně ťílené propojit ťobťahem, k čemuž ťlouží ťpráva kurzu.

Mikrovýuka (microlearning)⁴⁰

Mikrovýuka je označení pro oťvojování obťahu v malých výukových jednotkách. Během několika minut (přibližně ve dvou až 15 minutách) a po malých krůčcích je doťahováno konkrétních ťílů vzdělávání, které ťe ťouťředí na doťažení nadřazeného ťíle. Proťřednictvím pravidelného učení v krátkých jednotkách a proťřednictvím ťíleného opakování je možné ť obťah lépe oťvojit, ťož poťluje také jeho uplatňování v praxi.

Různé formy mikrovýuky

- Krátká vzdělávací videa
- Herní prvky, např. kvíz (klíčové ťlovo: gamifikace)
- Srozumitelná informační grafika
- Digitální memorovací kartičky
- Interaktivní funkce

Mobilní vzdělávání (m-learning)⁴¹

M-learning probíhá ť použitím mobilních osobních konťových zařízení, jako je tablet nebo ťhytrý telefon, a využívá instalovatelné aplikace. Z technického pohledu je tudíž m-learning ještě individuálnější než vzdělávání ť využitím webu. Je možné ťe vzdělávat odkudkoliv.

Podťatnou vlastností m-learningu je, že výukové jednotky muť být pťány v malých balíčcích označovaných jako **nugget**, protože uživatelé mají o používání m-learningového obťahu zájem zejména, když někde po krátkou dobu čekají. Je potřeba zohlednit okolní hluk a vyrušování i potřebu obťah výuky ihned zastavit a ťpustit. Z těchto důvodů není převod ze vzdělávání ť využitím webu do m-learningu v poměru 1:1 vhodný.

M-learning zvyšuje motivaci ťe učit, úspěšnost učení i účinnost vzdělávání a zlepšuje vztah ťtudenta k m-learningu.

MOOC (Massive Open Online Course)⁴²

MOOC znamená hromadný otevřený on-line kurz, tedy kurz, který je přístupný velkému počtu lidí. MOOC je užitečný, jeťtliže mají být aktivity a obťah výuky **přístupny velkému počtu**

⁴⁰ https://www.haufe.de/personal/hr-management/microlearning-definition-beispiele-kosten_80_501544.html

⁴¹ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

⁴² <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

účastníků. Tímto způsobem mohou být spolu s úkoly zpřístupněny on-line webináře a vzdělávací metody.

Vzdělávání on-line⁴³

Kurz online školení probíhá celý nebo z podstatné části přes internet nebo vlastní intranet příslušné organizace. Uvedené zahrnuje například

- distribuci učebních materiálů
- práci ve skupinách, jejíž členové se fyzicky nacházejí za různých místech
- komunikaci v učebnách
- vzdělávání s využitím webu a živým přenosem

On-line školení je často kombinováno s aktivitami, které probíhají prezenčně.

Certifikace PAS⁴⁴

PAS (Publicly Available Specification) je veřejně dostupná specifikace popisující produkty, systémy nebo služby na základě určujících ryků a specifikovaných požadavků. Jsou rovněž dostupné různé certifikace PAS pro společnosti nabízející odborné vzdělávání a pro její nabídku.

Prezenční výuka (výuka v učebně)⁴⁵

Prezenční výuka, jinak též akce probíhající face-to-face, jsou akce, při kterých jsou účastníci a školitelé tváří v tvář, např. ve třídě. V různých variantách on-line vzdělávání probíhají prezenční aktivity často formou pracovních seminářů (workshopů), a ne přednášek. Během prezenční výuky nebo prezenčních pracovních seminářů je možné poznatky získané on-line prohloubit s důrazem na praktické využití.

SCORM (Sharable Content Object Reference Model)⁴⁶

SCORM je webové rozhraní pro import a export digitálního obsahu výuky do systémů pro řízení e-learningu. Jedná se o standardní funkci.

K vlastnostem modelu SCORM patří

⁴³ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁴⁴ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁴⁵ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁴⁶ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

- neomezený přístup k digitálnímu obsahu výuky
- minimalizace času a nákladů
- opakované používání a kombinování výukových modulů z různých vzdělávacích programů od různých výrobců
- náhledná editace digitálního obsahu výuky

Standard SCORM je průběžně rozvíjí a doporučuje je používat jeho aktuální verzi. V důležitosti je za nejvíce kompatibilní považuje verze SCORM 1.2 (2001). Nejaktuálnější verzí je SCORM 2004 4. vydání z března 2009.

Simulace (počítačové simulace)⁴⁷

Simulace jsou počítačové programy, ve kterých uživatelé v kontrolovaném prostředí provádějí virtuální experimenty, aby získali zkušenosti. Úkony provádění uživatelem jsou vyhodnocovány jako vstupy v matematickém modelu, na němž je simulace založena. Simulační modely zjednodušují reálné podmínky na zvládnutelnou úroveň a musí je řídit didaktickou koncepcí, která umožňuje objevovat si poznatky a předávat znalosti. K simulacím jsou obvykle připojeny výukové programy, které seznamují uživatele s programem a podle potřeby poskytují nezbytnou pomoc.

Poučitelé simulací mohou tento proces učení různými způsoby podporovat:

- Z didaktických důvodů jsou na úvod simulace představeny konkrétní aktivity ukazující postup při provádění experimentů.
- V programu je možné ukládat vysvětlení a základní doplňující informace. Uživatel je tak chráněn před možným kognitivním přetížením.
- Provádění experimentů je usnadňováno plánovacími nástroji, například zápisníkem pro zapisování poznámek.
- Spuštění simulace usnadňuje návod a pokyny.
- Složitost simulace můžete postupně zvyšovat.

Sociální média⁴⁸

Sociální média jsou digitální média a technologie na internetu, které uživatelům umožňují komunikovat, spolupracovat, sdílet a společně vytvářet obsah. Používají je v řadě oblastí, včetně vzdělávání.

⁴⁷ <https://www.lecturio.de/magazin/eLearning-lexikon/>

⁴⁸ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

Sořální uění⁴⁹

Sořální uění je obecně řhápe jako neformální uění, kdy je lidé uči jeden od druhého a kdy kromě obřahových řílů dořháží tématicky také ke zlepšení řobřálních dovednořtí. Sořální uění mezi lidmi nařházejířmi je na fyzicky vzdálenýřh mřtřteřh je podporováno také používáním řobřálních mřdiř.

Synřhronní komunikaře⁵⁰

Ve vztahu k virtuální komunikaři je řynřhronní komunikaři rozumí, že p řípřevky v řámř komunikaře probíhají p římó jeden za druhým nebo řmultánně. P říkladem p řořředků řynřhronní komunikaře je řchat, videokonferenře a audiokonferenře, pop řípadě řmultánní editaře obřahu ve virtuální uřebně v reálném řaře. Za tradiční řynřhronní komunikaři je považují například telefonní hovory nebo konverzaře, kdy řčařtřníři hovoři tváři v tváři.

Tutor (lektor), teletutor/on-line tutor⁵¹

P ři on-line a diřtanční výře je tutor (lektor) řím, kdo dořhlži na řčařtřníky a p řovádí je kurzem. Dohled nad řtudenty je vykonáván ř pomoři p řořředků řynřhronní a řsynřhronní komunikaře. Tutor je obzvlářtě důležitý p ři vzdělávání on-line. Na rozdíl od tradiční výuky je řtudent a tutor fyzicky nařházejí za řůznýřh mřtřteřh. Kromě řp řavy řčařtřníků a obřahu je tudíž důležitým úkolem on-line tutora vytváření řřitové vazby mezi řčařtřníky a řřobou on-line tutora a dalšími řčařtřníky. On-line tutor muři řčařtřníky motivovat a jejířh motivaři udržovat. On-line tutor muři řčařtřníky nehledě na vzdálenořt pozorně řledovat a řčař odhalovat a napravit možné p řoblémy.

Virtuální uřebna (virtuální uřebna v reálném řaře)⁵²

Virtuální uřebny j řbu webové nářtroje podporují řuění a p řaři založené na řřopolupráři. Nejčařřěji umořňují pořádání audio a video konferenři a nabízejí nářtroje p ři prezentování v p římém p řenoři a mořnořt p řařovat řřpolečně na dokumenteřh. Funkře p řořřkytují podporu lidem nařházejířm je na řůznýřh mřtřteřh, a umořňují jim řřopoluprařovat. Virtuální uřebny lze používat ke řřpolečné p řaři na p řekteřh nebo úkoleřh. Obřah výuky m ůže být prezentován ve virtuálnířh uřebnářh v reálném řaře nebo mohou být řbučářtří výuky také p řednášky

⁴⁹ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁵⁰ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁵¹ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁵² <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

různých odborníků. Virtuální učebny v reálném čase mohou být využity k realizaci webového školení naživo, tj. vzdělávání s využitím webu a živým přenosem.

Dále mohou virtuální učebny poskytovat také nástroje pro interakce a kolaborativní výměny znalostí a zkušeností. Uvedené zahrnuje: nástroje pro psaní poznámek na tabuli, průzkumy mínění, webovou kameru, virtuální mířiče pro skupiny a možnost vyměnit si během školení role.

Web Based Training (WBT) – vzdělávání s využitím webu⁵³

Při vzdělávání s využitím webu je obsah výuky poskytován na webovém serveru, a ne na datovém nošiči (CD-ROM/DVD) jako při vzdělávání s využitím počítačů (CBT). V případě vzdělávání s využitím webu je obsah zpřístupněn přes internet nebo intranet. Vzdělávání s využitím webu nabízí všechny možnosti vzdělávání s využitím počítačů, ale navíc přináší i další výhody. Vzdělávání s využitím webu zajišťuje okamžitou dostupnost po celém světě a lepší možnosti aktualizace obsahu. Vzdělávání s využitím webu je samozřejmě možné začlenit do prostředí učení pod dohledem (tj. ze školitelem), jako je WebQuest. S použitím doplňujících prvků, jako jsou diskuse na fóru, dochází k vzdělávání s využitím webu vyšší efektivity než izolované vzdělávání s využitím počítačů, kdy student pracuje bez dohledu.

Webinář⁵⁴

Webinář je informační nebo prodejní akce, přednáška nebo malý on-line „seminář“ v průměru o délce 30 až 90 minut, probíhající a vyhlášené ve stanovenou dobu na internetu.

Na jedné straně webináře je prezentující **webinář** („moderátor“), na druhé straně jsou **účastníci webináře**. Těchto účastníků může být 5, 10, 50 nebo i několik stovek. Pouze ve výjimečných případech je webinář, popřípadě jeden termín konání webináře, určen pouze na jednoho účastníka.

Obečně jsou webináře vytvářeny pro několik účastníků účastníků zároveň. Poskytovatel webináře pozve účastníky k sobě domů nebo do kanceláře, obrazně řečeno to funguje „jako webová kamera“. Nejde však o to, aby účastníci vedovali jeho soukromý život. Namísto toho poskytovatel používá text a zvuk k tomu, aby účastníkům představil prezentaci, kterou si připravil na počítači a kterou nyní prezentuje.

⁵³ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁵⁴ <https://www.webinaris.com/was-ist-eigentlich-ein-webinar/>

WebQuest⁵⁵

WebQuesty jsou komplexní počítačové výukové a učební struktury na internetu, které podporují sebeřízené a někdy autonomní vzdělávání zaměřené na aktivitu. Početup ve WebQuestu je přibližně dán víceuřovňovou konceptí.

Po představení reálného problému je studentům ve WebQuestu zadán úkol, na kterém pracují ve studijních skupinách a pomocí daných autentických informačních zdrojů. Tyto zdroje jsou primárně dostupné na internetu a je možné je na internetu vyhledávat. Je však možné použít i další materiály, např. materiály ze vzdělávání a využitím počítačů nebo webu, učební řesity, vyřtoupení odborníků ve virtuální učebně v reálném čase, knihy, časopisy atd. Kromě učení v týmech se WebQuest zaměřuje také na nezávislou práci učařtíků, která by měla véřt k nezávislému budování znalostí.

Tabule (whiteboard)

Tabule je elektronická tabule, která se zobrazí na počítači učařtíků a umožňuje jim vzájemně se vyměňovat texty, grafiku atd., společně na ni pracovat a následně je uložit jako výředky práce.

Wiki⁵⁶

Wiki je hypertextový řytém, jehož obsah mohou uživatelé on-line nejen čít, ale také upravovat. Tuto funkci poskytuje zjednodušený řytém pro řpravu obsahu, tzv. wiki řoftware nebo wiki řytém. Wiki používá k editaci obsahu značkovářtí jazyk, který je řhadně se naučit. Výukové platformy nyní oběřně bývají vybaveny řytémem wiki. Jednou z nejznámějšířtíh wiki na internetu je Wikipedie.

---

⁵⁵ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

⁵⁶ <https://www.fct-akademie.com/fachbegriff-lexikon/>

V. SEZNAM ZDROJŮ

1. <http://www.ill.de/fernkurse/eLearning-trainer/>, 5, vid.: 2. 4. 2020
2. <http://www.uu.com/gtaadlober/dot/qualitaetskriterien/> "Quality Criteria for ELearning"-PDF BMBWK Vienna 2006, 5, vid. 7. 4. 2020
3. <http://www.pinkuniversity.de/blog/the-kliete-da-und-die-3x6-entcheidenden-qualitaetskriterien-fuer-e-learning-provider/>, 6, vid. 7. 4. 2020
4. <http://www.pinkuniversity.de/blog/the-kliete-da-und-die-3x6-entcheidenden-qualitaetskriterien-fuer-e-learning-provider/>, 7, vid. 7. 4. 2020
5. <http://www.pinkuniversity.de/eLearning-qualitaet/>, 7, vid 8. 4. 2020
6. http://www.e-teaching.org/lehren/enarien/seminar/gruppenarbeit/the-kliete/index_html, 8, vid 8. 4. 2020
7. <http://www.betrieberrat.com/the-kliete/130/64532/eLearning-auswahl-von-eLearning-manahmen>, 10, vid. 9. 4. 2020
8. http://moodle.pooltrainer.at/pluginfile.php/16692/mod_resource/content/1/Kriterienkatalog_moderierte_Online_Bourne_2010.pdf, 11, vid. 9. 4. 2020
9. <http://content-marketing-star.de/webinarguide/>, 13, vid. 9. 4. 2020
10. <http://content-marketing-star.de/webinarguide/>, 14, vid. 9. 4. 2020
11. <http://www.blink.it/blog/microlearning-3-regeln-zur-erstellung-von-lernhaepfen>, 16, vid. 14. 4. 2020
12. Eihinger, DI Thoma / Trainer WIFI Lower Austria 2020, 16
13. <http://www.leituro.de/magazin/teil-2-digitale-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementierung/>, 18, vid. 17. 4. 2020
14. <http://www.leituro.de/magazin/teil-2-digitale-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementierung/>, 18, vid. 17. 4. 2020
15. <http://www.leituro.de/magazin/teil-2-digitale-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementierung/>, 19, vid. 17. 4. 2020
16. <http://www.leituro.de/magazin/teil-2-digitale-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementierung/>, 19, vid. 17. 4. 2020
17. <http://www.leituro.de/magazin/teil-2-digitale-mitarbeiter-training-in-2017-erfolgreiche-implementierung/>, 19, vid. 17. 4. 2020
18. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 20, vid. 20. 4. 2020
19. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 20, vid. 20. 4. 2020
20. <http://www.seminarmarkt.de/Infothek/Application-Sharing>, 153001#fromLit, 20, vid. 20. 4. 2020

21. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 21, vid. 20. 4. 2020
22. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 21, vid. 21. 4. 2020
23. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 21, vid. 21. 4. 2020
24. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 21, vid. 21. 4. 2020
25. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 21, vid. 21. 4. 2020
26. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 22, vid. 21. 4. 2020
27. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 22, vid. 22. 4. 2020
28. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 22, vid. 22. 4. 2020
29. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 22, vid. 22. 4. 2020
30. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 22, vid. 22. 4. 2020
31. http://de.ryte.com/wiki/Digital_Native, 23, vid. 22. 4. 2020
32. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 23, vid. 23. 4. 2020
33. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 23, vid. 23. 4. 2020
34. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 24, vid. 23. 4. 2020
35. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 24, vid. 23. 4. 2020
36. <http://www.medienkompetenzportal-nrw.de/handlungsfelder/ehule/medienpaedagogie/ehelernen/gamification-im-unterricht.html>, 24, vid. 23. 4. 2020
37. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 24, vid. 24. 4. 2020
38. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 25, vid. 24. 4. 2020
39. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 25, vid. 24. 4. 2020
40. http://www.haufe.de/personal/hr-management/microlearning-definition-bei-epiele-kosten_80_501544.html, 26, vid. 24. 4. 2020

41. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 26,
vid. 27. 4. 2020
42. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 26,
vid. 27. 4. 2020
43. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 27,
vid. 27. 4. 2020
44. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 27,
vid. 27. 4. 2020
45. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 27,
vid. 27. 4. 2020
46. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 27,
vid. 27. 4. 2020
47. <http://www.leituro.de/magazin/eLearning-lexikon/>, 28,
vid. 27. 4. 2020
48. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 28,
vid. 27. 4. 2020
49. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 28,
vid. 27. 4. 2020
50. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 29,
vid. 28. 4. 2020
51. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 29,
vid. 28. 4. 2020
52. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 29,
vid. 28. 4. 2020
53. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 30,
vid. 29. 4. 2020
54. <http://www.webinari.com/wa-ist-eigentlich-ein-webinar/>, 30,
vid. 29. 4. 2020
55. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 30,
vid. 29. 4. 2020
56. <http://www.fht-akademie.com/fahbegriff-lexikon/>, 31,
vid. 29. 4. 2020

VI. SEZNAM OBRÁZKŮ

1. Obrázek na titulní straně: Zdroj: Gerd Altmann, Pixabay, vid. 4. 8. 2020